

การศึกษาการใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

นายรัชชัย นางจำปา

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

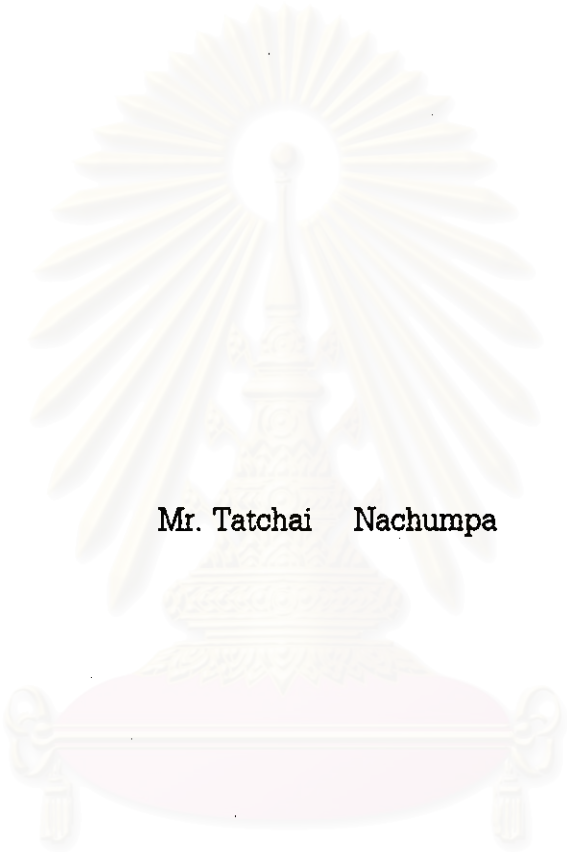
ISBN 974 - 334 - 003 -3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

119235446

12 0 ก.ค. 2544

A STUDY OF CURRICULUM IMPLEMENTATION IN SECONDARY
SCHOOLS UNDER THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION, CHANGWAT UTHAI THANI

Mr. Tatchai Nachumpa

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Administration
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 1999
ISBN 974-334-003-3

รัชชีย์ นาจำปา : การศึกษาการใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

(A STUDY OF CURRICULUM IMPLEMENTATION IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, CHANGWAT UTHAI THANI)

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา, 210 หน้า ISBN 974-334-003-3

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จากโรงเรียน 21 โรงเรียน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า :

1. **ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร** โรงเรียนส่วนใหญ่เตรียมบุคลากร โดยจัดประชุม อบรม หรือสัมมนา เกี่ยวกับหลักสูตร จัดครูเข้าสอนตามวุฒิการศึกษาและความเหมาะสม การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตรได้จัดหาและจัดทำ เอกสารหลักสูตร ส่งเสริมการใช้และผลดีต่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ มีหน่วยบริการสื่อการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียนมีฝ่ายจัดสรรงบประมาณเพื่อการใช้หลักสูตร สนับสนุนห้องเรียนห้องปฏิบัติ ต่าง ๆ จัดห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอน แต่งตั้งคณะกรรมการแนะนำการศึกษาและอาชีพ ด้านปัญหาพบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ เอกสารและสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ครูขาดความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมแนะแนว

2. **ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร** โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ครูจัดทำแผนการสอนเป็นรายภาคเรียนโดยเชิงศึกษานิเทศก์มาอบรมให้ความรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะกระบวนการและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประเมินผลแบบอิงเกณฑ์วัดด้านความรู้ ความจำและความเข้าใจ ตามวัตถุประสงค์รายวิชา ด้านปัญหาพบว่า ครูขาดความรู้และทักษะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เทคนิคและวิธีวัดผลแนวใหม่ ครูไม่สอนตามแผนการสอน ไม่มีเวลาเนื่องจากมีภาระงานอื่นมาก

3. **ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร** โรงเรียนส่วนใหญ่นิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยให้คำปรึกษาโดยครูไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศและติดตามผล นิเทศการเรียนการสอนโดยวิธีประชุม อบรม สัมมนาและการตรวจสอบเอกสาร จัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เฉพาะด้าน เช่น ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์ภาษาไทย และศูนย์คณิตศาสตร์ เป็นต้น ด้านปัญหาพบว่า โรงเรียนขาดการวางแผนนิเทศและติดตามผลอย่างเป็นระบบ ขาดงบประมาณวัสดุอุปกรณ์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาศูนย์วิชาการ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการนิเทศ

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนหลักสูตร
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิตร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4183702827 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEYWORD : STATE AND PROBLEMS / IMPLEMENTATION / SECONDARY SCHOOL CURRICULUM.

TATCHAI NACHUMPA : A STUDY OF CURRICULUM IMPLEMENTATION IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, CHANGWAT UTHAI THANI

THESIS ADVISOR : PERMKIET KHAMAWATTANA, Ph.D., 210 pp. ISBN 974 - 334 - 003 - 3

The objective of this research is to explore the state and problems of curriculum implementation in secondary schools under the General Education Department of Uthai Thani province. The populations of the study were administrators and teachers in 21 schools. The researcher collected data by distributing questionnaires and analysed data by using percentages.

The findings are as follows.

1. Curriculum Administration and Service

In most schools, curriculum conferences, training, or seminars for staff are provided and teachers are assigned based on their academic degrees. The Material Development Unit is responsible for providing and producing curriculum documents as well as supporting material development to correspond to course content and objectives. In addition, the budget is allocated for developing classrooms, laboratories, libraries, and education & job guidance committees. However, an obstacle to the curriculum administration and service is lack of budget, staff, and educational aids & materials. Another problem is that staff are not knowledgeable about guidance activity setting.

2. Teaching and Learning Organization

In most schools, the curriculum is not adjusted to suit the locality. Nevertheless, teachers prepare a semester-based lesson plan with training from supervisors. Process-based learning and student-centered activities are emphasized while knowledge & memory and comprehension testing combined with criterion-based measurement are used. The problem found is that teachers are not capable with respect to local curriculum development and new measurement techniques. Also, due to their heavy workloads, teachers cannot fully follow their lesson plans.

3. Curriculum Support

Most schools provide one-way teaching supervision & follow-ups by giving advice therefore, teachers do not have real participation in the process. Supervision is also conducted through conferences, training, seminars, material examination. Specific academic centers such as science, Thai, and mathematics centers are established. One problem is schools limitations on systematic supervision & follow-up planning, on budget, and on materials & equipment for academic centers. The other problem is teachers do not have sufficient knowledge of supervision principles and approaches.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาลูกเสือ
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อผู้คิด.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... เพ็ญเกียรติ นนวิธนา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาฯ.....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี" (A STUDY OF CURRICULUM IMPLEMENTATION IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, CHANGWAT UTHAI THANI) ผู้วิจัยสามารถดำเนินการไปได้ด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ที่ได้กรุณาแนะนำ ตรวจสอบเพื่อการแก้ไข วิทยานิพนธ์ให้ถูกต้อง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สันต์ ธรรมบำรุง อาจารย์ ดร.ชอบ ลีซอ อาจารย์ ดร. ทศน์ วงศ์เย็น อาจารย์ ดร. ทวีพล จุฑะพล อาจารย์สมบุญ ทิพวงศ์ อาจารย์อาทิตย์ ภูมิพัฒน์ และอาจารย์เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถาม ตลอดจนทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ที่กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อาทิตย์ ภูมิพัฒน์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนหนองจอกประชานุสรณ์ อาจารย์เกรียงไกร ไชยกุล ศึกษาธิการอำเภอทับทัน จังหวัดอุทัยธานี อาจารย์ณรงค์พล นาจำปา อาจารย์วนิดา-จารุวรรณ นาจำปา คุณลุงและพี่สาว ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริม ช่วยเหลือและแนะนำตลอดมา และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บุพการี และครู-อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ธัชชัย นาจำปา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายการนำหลักสูตรไปใช้.....	10
ขอบข่ายการนำหลักสูตรไปใช้.....	11
บทบาทของบุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร.....	20
งานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา.....	31
งานบริหารและบริการหลักสูตร.....	31
งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร.....	51
งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร.....	62
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).....	67
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).....	73
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้.....	79
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	85
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	85
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	87
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	91
ตอนที่ 2 สภาพการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานีของผู้บริหารและ ครูผู้สอน.....	99
ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานีของผู้บริหารและ ครูผู้สอน.....	125
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	145
สรุปผลการวิจัย.....	145
อภิปรายผลการวิจัย.....	151
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้.....	161
รายการอ้างอิง.....	162
ภาคผนวก.....	169
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	170
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	171
รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี.....	176
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	177
ประวัติผู้วิจัย.....	210

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนและคำร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับ..... 87
2	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา การดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง และการเข้าร่วมประชุม อบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) 91
3	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่ง และการเข้าร่วมประชุมอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)..... 96
4	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร..... 99
5	จำนวนและคำร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร..... 105
6	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร..... 111
7	จำนวนและคำร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร..... 114
8	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร..... 120
9	จำนวนและคำร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร..... 123
10	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร..... 125
11	จำแนกและคำร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร..... 131
12	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร..... 136
13	จำนวนและคำร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร..... 139

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

14	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร.....	142
15	จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร.....	144
16	แสดงรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี.....	176

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย